

Sygn. akt V KK 73/13

POSTANOWIENIE

Dnia 20 czerwca 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kazimierz Klugiewicz

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 20 czerwca 2013 r.

sprawy **R. B.**

skazanego z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i in.,

z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w S.

z dnia 20 listopada 2012 r.,

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w S.

z dnia 4 listopada 2011 r.,

p o s t a n o w i ł:

1. oddalić kasację, jako oczywiście bezzasadną;

2. zwolnić skazanego od kosztów sądowych postępowania kasacyjnego i poniesionymi w jego toku wydatkami obciążyć Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 4 listopada 2011 roku, Sąd Rejonowy uznał oskarżonego R. B. za winnego popełnienia przestępstwa z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 286 § 1 k.k. wymierzył mu karę 5 lat pozbawienia wolności. Oskarżony został także na podstawie art. 46 § 1 k.k. zobowiązany do naprawienia szkody i zapłacenia na rzecz K. M. kwoty 33.400 zł, a na rzecz A. M. kwoty 50.000 zł. Oskarżony R. B. został ponadto uznany za winnego popełnienia przestępstwa z art. 178a § 1 k.k. i za to na podstawie tego przepisu wymierzono mu karę 1 roku pozbawienia

wolności. Na podstawie art. 91 § 2 k.k. Sąd Rejonowy połączył orzeczone wobec oskarżonego jednostkowe kary pozbawienia wolności i wymierzył mu karę łączną w rozmiarze 5 lat i 5 miesięcy pozbawienia wolności, a także na podstawie art. 42 § 2 k.k. orzekł zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 2 lat.

Apelację od tego wyroku wniósł obrońca oskarżonego zarzucając naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie art. 4, 7 i 5 § 2 k.p.k. We wniesionym środku odwoławczym sformułowano także zarzut błędu w ustaleniach faktycznych, przyjętych za podstawę orzeczenia, który miał wpływ na treść orzeczenia poprzez przyjęcie, że R. B. prowadząc pojazd mechaniczny miał świadomość, że może znajdować się w stanie nietrzeźwości i godził się z tą możliwością, podczas gdy ilość alkoholu spożyta przez jego osobę w dzień poprzedzający dawała powód by przypuszczać, iż nie znajduje się on już w stanie nietrzeźwości. Formułując powyższe zarzuty obrońca oskarżonego wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego od popełnienia zarzucanych mu czynów, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Po rozpoznaniu apelacji obrońcy oskarżonego Sąd Okręgowy wyrokiem z dnia 20 listopada 2012 r., zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

- wskazał, że czyn opisany w pkt I części wstępnej wyroku, a przypisany oskarżonemu w pkt I jego części dyspozytywnej został popełniony na szkodę K. M.,
- wskazał, że czyn opisany w pkt II części wstępnej wyroku, a przypisany oskarżonemu w pkt I jego części dyspozytywnej został popełniony na szkodę A. M.,
- z kwalifikacji prawnej czynów przypisanych oskarżonemu w pkt I części dyspozytywnej wyeliminował art. 91 § 1 k.k.,
- podstawę prawną orzeczenia o karze pozbawienia wolności orzeczonej w pkt I części dyspozytywnej wyroku uzupełnił o art. 91 § 1 k.k.

W pozostałym zakresie zaskarżony wyrok został utrzymany w mocy.

W złożonej kasacji obrońca skazanego zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił inne aniżeli wymienione w art. 439 k.p.k., naruszenie prawa w rozumieniu art. 523 § 1 k.p.k. mające wpływ na treść orzeczenia, wyrażające się w:

1. naruszeniu prawa procesowego, które miało wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie art. 4 k.p.k., art. 5 k.p.k., art. 7 k.p.k. w zw. z art. 433 § 2 k.p.k. poprzez dowolną, a nie swobodną ocenę zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, polegającą na uznaniu za wiarygodne zeznań pokrzywdzonych, na odmowie dania wiary wyjaśnieniom skazanego, a w konsekwencji także niewyjaśnienie wszechstronnie istotnych okoliczności sprawy mających wpływ na ocenę zachowań skazanego oraz rozstrzygnięcie istotnych wątpliwości na niekorzyść skazanego, a w konsekwencji:

a) przyjęcie, iż oskarżony nakłonił pokrzywdzone do wręczenia mu oznaczonych kwot pieniężnych, podczas gdy strony pozostawały w tego typu relacjach osobistych i biznesowych, że środki finansowe zdobywane przez nie traktowały jako wspólne, podejmowały wspólne decyzje finansowe, gospodarcze;

b) przyjęcie, iż wyjaśnienia oskarżonego w kontekście zeznań pokrzywdzonych, świadków oraz innych dowodów przeprowadzonych w toku postępowania nie zasługują na wiarę, podczas gdy wyjaśnieniom tym nie przeczą zeznania świadków czy też inne dowody, a sama sprzeczność tych wyjaśnień z zeznaniami pokrzywdzonych jest niewystarczająca dla odmowy przydania wyjaśnieniom oskarżonego waloru wiarygodności;

c) przyjęcie *a priori*, iż oskarżony pobrał od pokrzywdzonych wszystkie wskazywane przez nie kwoty pomimo braku jakichkolwiek pokwitowań, zapisów, możliwości odtworzenia chociażby w pamięci wydawanych wspólnie kwot;

d) przyjęcie, że wyjaśnienia oskarżonego, iż przypuszczał, że w dniu przypisanego mu czynu nie znajdował się w stanie nietrzeźwości, biorąc pod uwagę ilość spożytego w dniu poprzednim alkoholu, nie zasługują na wiarę;

2. naruszenie prawa procesowego, a mianowicie art. 457 § 3 k.p.k. poprzez nierzetelne sporządzenie uzasadnienia do wyroku wyrażające się nieadekwatnym i nieprecyzyjnym przedstawieniem rozważań co do zasadności środka odwoławczego oraz zgromadzonego przez Sąd I instancji materiału dowodowego.

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego, a także wyroku Sądu Rejonowego z dnia 4 listopada 2011 roku, i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Prokurator Prokuratury Okręgowej w odpowiedzi na kasację wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście bezzasadna w rozumieniu art. 535 § 3 k.p.k.

Zgodnie z art. 519 k.p.k., kasacja może być wniesiona od prawomocnego wyroku sądu odwoławczego kończącego postępowanie, a zarzuty kasacyjne nie mogą wprost kwestionować ustaleń faktycznych, bowiem kasacja może być wniesiona tylko z powodu uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. lub innego rażącego naruszenia prawa (art. 523 § 1 k.p.k.).

Wbrew twierdzeniom obrońcy skazanego i treści zarzutu pierwszego kasacji, Sąd Okręgowy stosując się do nakazu wyrażonego w art. 433 § 2 k.p.k., rozpoznał, a w uzasadnieniu orzeczenia, zgodnie z wymogiem określonym w art. 457 § 3 k.p.k., podał, dlaczego uznał zarzuty podniesione w apelacji za niezasadne i w tym zakresie odesłać należy do lektury uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w S. Zauważyć w tym miejscu należy, iż autor kasacji nie stawia Sądowi Odwoławczemu zarzutu nierozważenia wszystkich stawianych w apelacji zarzutów, a podnosi jedynie, że Sąd ten dokonał „nieadekwatnych i nieprecyzyjnych” rozważań co do zasadności środka odwoławczego oraz zgromadzonego przez Sąd I instancji materiału dowodowego. Lektura pisemnych motywów orzeczenia Sądu Okręgowego nie potwierdza tego zarzutu. Sąd II instancji wręcz drobiazgowo odniósł się do dowodu z zeznań pokrzywdzonych K. M. i A. M. konfrontując je z wyjaśnieniami R. B. (*s. 5 – 7 uzasadnienia*). Uwadze Sądu nie uszły także stanowiące wsparcie dla zeznań pokrzywdzonych dowody z dokumentów, które obrazują źródło pochodzenia pieniędzy przekazywanych oskarżonemu (zarzut 1 pkt c kasacji).

Podobnie, kwestia popełnienia przez R. B. przestępstwa z art. 178a § 1 k.k., w tym obejmowania świadomością przez oskarżonego, że w czasie zdarzenia znajdował się w stanie nietrzeźwości, została już prawidłowo i wyczerpująco oceniona przez Sąd Odwoławczy. Sformułowany w tym zakresie zarzut skargi kasacyjnej jest zaś niczym innym, jak powieleniem zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych, jaki został podniesiony w apelacji. Uwaga ta jest aktualna w odniesieniu do zarzutów naruszenia art. 4 i 7 k.p.k., stanowiących wierne

odzwierciedlenie zarzutów apelacji. W pisemnej odpowiedzi na kasację prokurator trafnie zaś zauważył, że zarzut obrazy art. 4 k.p.k. nie może stanowić zarzutu kasacyjnego, albowiem przepis ten formułuje ogólną zasadę procesową, której realizacja następuje dopiero przez stosowanie szczegółowych przepisów procesowych. Wywody odnoszące się do bezzasadności sformułowanego w kasacji zarzutu naruszenia art. 7 k.p.k. należy zaś uzupełnić o stwierdzenie, że podnoszenie wobec wyroku sądu odwoławczego zarzutu naruszenia tego przepisu możliwe między innymi wówczas, gdy sąd ten poczynił własne ustalenia faktyczne odmienne od tych, które stanowiły podstawę orzeczenia sądu pierwszej instancji. W rozpatrywanej sprawie taka sytuacja nie zaistniała.

Nie doszło także w przedmiotowej sprawie do obrazy art. 5 § 2 k.p.k. Skuteczne posłużenie się tym zarzutem, może przynieść skarżącemu oczekiwany efekt jedynie wówczas, gdy zostanie wykazane, że orzekający w sprawie sąd rzeczywiście miał wątpliwości o takim charakterze i rozstrzygnął je na niekorzyść oskarżonego. Dla zasadności tego zarzutu nie wystarczy zaś zaprezentowanie przez stronę własnych wątpliwości co do stanu dowodów. Na marginesie dodać tylko należy, że przepis art. 5 § 2 k.p.k. wprost odnosi się do istnienia wątpliwości przy ustalaniu stanu faktycznego po stronie sądu orzekającego. O naruszeniu tego przepisu można zatem mówić wówczas, gdy sąd ustalając, że zachodzą nie dające się usunąć wątpliwości, rozstrzygnie je na niekorzyść skazanego, co w niniejszej sprawie, wbrew przekonaniu obrońcy, nie miało miejsca.

W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy uznał zarzuty skarżącego za bezzasadne w stopniu oczywistym i w konsekwencji orzekł, jak w części dyspozytywnej postanowienia.

O kosztach sądowych postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwalniając skazanego od obowiązku ponoszenia tych kosztów.